

დიდი ბაკური ქართული ასომთავრული დამწერლობის უზენაესი ძეგლი

დამარცხებულმა ეგვიპტოსმა ტყვედ ჩაგარდნის სირცხვილს სიცოცხლის თვითმკვლევლობით დასრულება არჩია.

395 წელს თეოდოსი I-ის გარდაცვალების შემდეგ დიდი ბაკური ასომთავრული ბრუნდება და სამეფო ტახტს იკავებს. მისი ზეობა აქ გაგრძელდა 417 წლამდე. მეფობის პერიოდში დიდი ბაკური ქრისტიანული ცხოვრების წესის განუხრელი დაცვით პირად მაგალითს აძლევდა ქვეშევრდომებს.

საკლესიო რევიზიები შემდგომშიც გრძელდებოდა. ბაკურის ცხოვრება-მღვაწეობის შესახებ ყველაზე უხვი ინფორმაცია მის შეილიშიველი - პეტრე იბერს მოეპოვებოდა. მას წერილობითაც ჰქონია ის გაფორმებული. მაგრამ პეტრე იბერი მონოფიზიტობის გზაზე შედგა, გახდა პალესტინელ მონოფიზიტთა აღიარებული ლიდერი.

და მცდელობა რას ეყოფოდა?! აქი ვიქციო კიდევ ზემოთ, ამ პიროვნების ხატება მომავლის დასაწერია-თქო?! (იქნებ, ასევე ფიქრობდა მიქელ თარხნიშვილიც, როცა წერდა: «ამ დიდ ქართველზე უფრო ვრცლად აღბათ სხვა დროს»-ო. 32:278).

შეასრულოს იმ გონებით შეცნობადი საბუთის მოვალეობა, რომელიც ისევე ჩვენს, ანუ ამ ქვეყნის მოკვდავთა მხრიდან სხვადასხვა მიზეზ-გარემოებათა მიზეზით თუ უნებლიეთ შეცდომაში შეყვანილ ადამიანებს იმ უალტერნატივო ობიექტური ჭეშმარიტებისაკენ, - რომ ქართული «ასომთავრული» ქრისტიანული ეპოქის სწორუპოვარი ქმნილებაა, რომელსაც დიდი ბაკურისა და გრი ორმიზის სახით ღვთიურ სიბრძნეს ნაზიარები ასკეტურად მოკრძალებული მოკვდავი შემოქმედნი ჰყავს, - ერთხელ და სამუდამოდ შემოატრიალებს. აღნიშნულის იმედი რომ არ ვეჭვონდა, არც წინამდებარე მონოგრაფიის მზის სინათლეზე გამოტანას ექნებოდა აზრი...

დიდი ბაკურის პიროვნება, ჩვენი რწმენით, ყველაზე სკანდალურად განწყობილ ადამიანთა გემოვნებასაც კი დააქაყაოფილავს.

მოიცვა სხვადასხვა მაცდურმა სექტებმა, ადგილობრივი ეკლესიის მართვის სადავები სპარსეთის შაჰის მოხელის (მარზპანი-პიტიახში) ხელში გადავიდა, წვრილ ვის შეგერია ცეცხლთაყვანისმცემლობის ღვარძელი, მანიქელობა, ნესტორიანობა და სხვა მსგავსი უწმინდურობანი. საქმე იქამდეც კი მივიდა, რომ ბაკურის იმჟამად უკვე მსცოვანი ძმის, მეფე არჩილის ზეობისას (423-438 წწ.) ქვეყნის მღვდელმთავრის ტახტს «ნათესავად სპარსის» და «მოზიდანად» (სპარსულად ნიშნავს მახდენთა კულტის მახსურს - ბ.ხ.) წოდებული «მოკლე უსჯულო და შემძლეული წესთა» ეპისკოპოსი დაეუფლა, რომელიც ძველი მატიანის ცნობით, თურმე «ახვევებდა ...მართლმადიდებლობასა» და «ფარულად წერდა წიგნებსა ყოვლისა საცთურებისასა».

ბოლოთქმა «ყოველთათვის ჟამი არს და ჟამი ჩანს ყოვლისა საქმისა ცასა ქუეშე» ეკლესიასტე - 3.1 «...და მამამან შენმან, რომელი მხედავს დაფარულთა, მოგაგოს შენ ცხადად» მათე - 6.4

დიდი ბაკურის პიროვნება წინამდებარე მონოგრაფიამდეც ცნობილი იყო განათლებული საზოგადოებისათვის. მისი სახელი ბევრი გამოჩენილი ქართველი მეცნიერის მონივრულ ფიგურირებს. მაგრამ სხვადასხვა ერთმანეთთან დაკავშირებულ მიზეზთა წყების გამო დღემდე პრაქტიკულად ვერ მოხერხდა ამ პიროვნების ღვაწლის სრულფასოვნად შესწავლა და გამომხეყრება. ამ უნებლიე უსამართლობის აღმოფხვრისაკენ მიმართული ჩვენი ამჟამინდელი ცდა მხოლოდ დასაწყისია და მომავალში მას უუჭველად ექნება გაგრძელება სხვა, ჩვენზე უფრო დახელოვებულ მწერალთა და სწავლულთა მხრიდან.

წინამდებარე მონოგრაფიას დიდ ბაკურზე, როგორც შესავალშივე აღინიშნა, წინ უსწრებდა ჩვენი ნაშრომის - «ქართული ასომთავრული ანბანის შექმნის ეპოქის, გარემოებებისა და ავტორთა ვინაობის საკითხისათვის» (2002 წ.) - დღის სინათლეზე გამოტანის ფაქტი. დიდი ერისკაცის ცხოვრება-მღვაწეობის მონოგრაფიულად შესწავლის სურვილიც (იდეა კი, ბატონმა იოსებ კვიციანმა მოგვაწოდა) სწორედ მაშინ დაიბადა. ამის გაკეთება აუცილებელი იყო თუნდაც იმისათვის, რომ ჩვენს ფართო საზოგადოებრიობას ეხილა, - შეეძლო თუ არა რეალურად დიდ ბაკურს გრი ორმიზთან ერთად ქართული ასომთავრული დამწერლობის შექმნა, როგორც ამას ჩვენ ვაუწყებდით მკითხველ საზოგადოებას ზემოაღნიშნულ ნაშრომში. გულწრფელად ვითხოვთ, მოგიტყვეოს მკითხველმა, თუკი მისი ცნობისწადილი სრულად ვერ დაგვაკმაყოფილეთ. დიდი ბაკურის პიროვნება და ღვაწლი იმდენად დიდი აღმოჩნდა, რომ მის ზედმიწევნით წარმონიშნას ერთი რიგითი მკვლევრის გარჯა

დიდი ბაკურის განცვიფრების ღირსი ღვაწლის გამოჩენის ფაქტი, პირადად ჩვენთვის, გულახდილი თუ ვიქნებით, მოულოდნელად არ ყოფილა. IV-V სს.-ის ქართლის სამეფოს ისტორიის ამსახველ ძველ ქართულ წერილობით წყაროებში უზენაესი ძეგლი უნდა აღმოჩნდეს. დიდი ბაკური ასომთავრული დამწერლობის უზენაესი ძეგლი უნდა აღმოჩნდეს. დიდი ბაკური ასომთავრული დამწერლობის უზენაესი ძეგლი უნდა აღმოჩნდეს.

აშკარად იგრძნობოდა ერთგვარი ვაკუუმი მირიანისა და ვახტანგ გორგასლის ეპოქებს შორის. დიდი ბაკური აღმოჩნდა ის მოავარი საყრდენი ბურჯი, რომელიც სხენებულ პირთა ეპოქებს შორის გადებულ ხილს აკლდა შუაში: «მირიანი», ქვეყანაში ქრისტიანული რელიგიის ოფიციალურად დამამკვიდრებელი - «დიდი ბაკური», ქვეყნის საყოველთაო ქრისტიანიზაციის შემოქმედი - «ვახტანგ გორგასალი», ქვეყნის ეკლესიის დამოუკიდებლობის მესაძირკვლე. წინამდებარე მონოგრაფია, - ფაქტურად პირველი კვლევითი ხასიათის ნაშრომი ქართული ასომთავრული ანბანის ერთ-ერთ შემოქმედზე, - დაიწერა ფართო საზოგადოებრიობისათვის, განურჩევლად რჯულისა და შეხედულებებისა; ოღონდ (ვიქნებით გულახდილი), მორწმუნე ქრისტიანთათვის - გულის გასახარად, ურწმუნოთათვის კი - საგონებლად. აღნიშნულის ფონზე, ცხადია, ამ პატარა წიგნის გმირს უცილობლად ეყოლება როგორც თავისი ერთგული მომხრეები, ისე მოწინააღმდეგეებიც. საზოგადოება არ იქნება ერთსულოვანი არც ბაკურის ღვაწლის შეფასების თვალსაზრისით: ვისთვის უპირატესად ის იქნება თავისი დროის გამოჩენილი სახელმწიფო მოღვაწე, ვისთვის - მეცნიერი და ბრძენი ფილოსოფოსი, ვისთვის - უბრალოდ ქართველი გენიოსი, ვისთვის კიდევ - ქართული ქრისტიანული ეკლესიის სწორუპოვარი მოამაგე და წმინდანთა შორის მოსახსენიებელი პიროვნება. პრინციპში, სიმართლედ თითოეულ მათგანთან იქნება. დიდი ბაკურის პიროვნება, ჩვენი რწმენით, ყველაზე სკანდალურად განწყობილ ადამიანთა გემოვნებასაც კი დააკმაყოფილებს. საერთოდ კი, წინამდებარე მონოგრაფიას აქვს იმის პრეტენზია, რომ

ბაკურის დამცრობილ შთამომავლებს, თანდათანობით გვიჩნდა. ჯერ იყო და, გასული საუკუნის შუაგულში ბეთლემის მახლობლად ტრიალ უდაბნოში ყველასაგან დაიწვევებულ ქართველთა ნა-მონასტრალს გადახადა მტვრის სქელი საფარველი და სასწაულებრივად გადარჩენილ მოზაიკის ნაგლეჯზე ჩვენთვის სანუკვარი სახელები ამოგვაკითხვინა; შემდეგ არაგვის ხეობაში მდებარე ერთ, ასევე ყველასაგან მიტოვებულ მცირე საყდრის ბურჯში საუკუნეთა მანძილზე ნაშენებული ქვანახევრის დაფარული წაწნაზე ზედ ნაკვეთი დაზიანებული, მაგრამ მაინც ძვირფასი სახეებითურთ გახადა თვალისათვის სახილველი; ერთგან ასომთავრულით დაწერილი სახელები: «ბაკურ და გრი ორმიზ», მეორეგან მათი ქვაზე ამოკვეთილი უკვდავი სახეები შარავანდედში გახვეული ასომთავრულთან ერთად! აი, ჩვენი დროის ორი, თვალთათვის სახილველი დიდი სასწაული... და ბოლოს, «ქებაი და დიდებაი ქართულისა ენისაი»-ს ამტკველებული მისტიური სიმბოლოში, ქართული ენის ამოხსნილი «ყოველი საიდუმლო», წვდომა სიტყვების, - «სუე ყოველი, რომელი წერილ არს, მოწამედ წარმოგითხრას ესე წილი ანბანისაი», - ჭეშმარიტი არისი... და აქხადა ფარდა დაფარულს, აღსრულდა ნება ღვთისა და დაეხრებოდა «მშინარება» «დამარხული ენისა!» დიდმა ბაკურმა გრი-ორმიზთან ერთად წარსულის ნისლიდან აქმოს მზიანეთში დიდი ნაბიჯებით შემოაბიჯა და ყველა ქართველის გულისკარზე მძლავრად შემოჰკრა ზარს... ხოლო, «რომელი ირეკდეს, განელოს მას!» (მ. 7-8; ლ. 11-10).

გუსტო ხუტცილაშვილი

ბრძოლას ყოველთვის აქვს აზრი

ბატონო მთავარო რედაქტორო და სხვანო, ჩემო უმცროსო დანო და ძმანო! სიყვარულით გილოცავთ ქართველი პურ-ნაღების დღესასწაულს და მრავალსიკეთესთან ერთად იმასაც გისურვებთ, რომ ჭეშმარიტი პურნაღებისთვის ისე გააძვიროს და შეურაცხყოფილი არ ყოფილიყოს, როგორც დღემდეა.

დაუსაბუთებელი ფასი აქვს ელექტროენერჯიას, რაც იმდენად აძვირებს გახუთების თვითღირებულებას, რომ ჩვენს ისედაც გადატანად მოსახლეობას მისი შეძენა არ შეუძლია და მისდა უნებლიედ რჩება ნაციონალთა მიერ უხვად დაფინანსებული „ჯიბის ტელევიზიების“ მაცდუნებელი სივრცის ტყვეობაში.

დღეს, ქართული ჟურნალისტიკის დღეს, როცა თითოეულ ჩვენგანს უამრავი თავსატეხი გვაქვს და თვალნათლივ გხვდება, რომ „იმისთანა წმიდა საქმეში, როგორც ბუჭდურ სიტყვა“, როგორ იმლაგრა „ტყუილებით და ჭორებით ბურთის გატანაში“, რაც ჩვენი დიდი მასწავლებლის - ილია მართლის განმარტებით „ყველა უკადრისობაზე უსადაგლესია“.

ბზა მსენარე-ბზოგა საუფლო დღესასწაულ

“ტყე ყველა ქვეყანაში ეროვნული სიმდიდრეა, მაგრამ ისეთ მთიან ქვეყანაში, როგორც საქართველოა, ტყე არა მარტო სიმდიდრეა, მარტო რელიგიური ღირებულებაა, არამედ ისეთი საუნჯეა, რომელიც ინახავს ქვეყნის მრავალნაირ სასიცოცხლო საწივს”, წერს დიდი ბოტანიკოსი ნიკო კეცხოველი (ნ. კეცხოველი, “მცენარეული საფარი ერის საუნჯეა”, გვ. 8).

ფოთლების ნაყენს იყენებენ მედიცინაში, განსაკუთრებით ფოთლებს შეიცავს ალკალიდ ბუქსინის, მის თესლში 37 პროცენტზე უფროა ვარაუდობენ, რომ უძველეს დროში მერქნის მღვრადობისა გამო საკმლის ხის, უთხივარის ბზის მერქანი შუბის დასამზადებლად იყო გამოყენებული. ბზის მერქნის დამუშავების ტექნოლოგია დამახასიათებელია სოფელ ხალხინის მოსახლეობისათვის. ტრადიციას ახალგაზრდა თაობაც ავრცელებს.

გ. ბერულავასაგან დამზადებული მალამო 12 ნაერთისაგან შედგებოდა, აქედან 8 იყო მცენარეული, ხოლო 9 - აფთიაქში შექმნილი. ამ ოთხიდან ერთი - გველის შხამი - ვიპრაკინი - ყოველთვის დომინირებდა. როცა ტყე ვხვდებით, ბზის მერქნის სახლგარეგანო გატანის ერთმა შემთხვევამ, არაპირდაპირი გზით, სრულყოფილ სასიცოცხლო სამკურნალო ტრადიცია დაამკვიდრა.

მაღლი ოსანა თარგამაძისგან ელის ოსანას, ვინც „ნაცებისთვის“ იფლიდა და „წამიგოსანა“, ნანუკოსთანა, ელისოსთანა!

სახედარზე ამხედრებულ მაცხოვარს ხალხი დიდი სიხარულით შეგებება: ზოგი თავის სამოსელს უბრუნებს, ზოგიც პალმის ტოტებს. თან შესძახებენ: “ოსანა ძესა დავითისა, კურთხეულ არს სახელითა უფლისათა, ოსანა! რომელი ხართ მადალთა შინა”.

სკორტული კუთხე მიჰყავს შურნაღის ბიორბი ჯალალანია

22 თებერვალს შოთა არველაძე 42 წლის გახდა. სიმბოლურია, რომ შოთას გაწვრთნილმა სტამბოლის "ქასიმფაშამ" სწორედ იმ დღეს უმასპინძლა "ტრაბზონ-სპორს" - კლუბს, სადაც შოთა და მისი ტყუპისცალი მთელმა თურქეთმა შეიყვარა. კარდა ამისა, რამდენიმე დღის წინ "ქასიმფაშაში" წარმატებული დებიუტი ჰქონდა საქართველოს 19-წლამდელთა ნაკრების წევრ ლაშა დვალს...

სჯობია დონესა! მისი გარჯით უკმაყოფილო რომ დავრჩენილიყავი, სადებიუტო შეხვედრაში შეუცვლელად ხომ არ ვთამაშებდი?! მჯერა, მომდევნო მატჩებში კიდევ უფრო მოუმატებს, რადგან ახალგაზრდული ასაკის მიუხედავად, ლაშა მაღალი დონის პროფესიონალია და კარგად იცის, რომ კონკურენციის დასაძლევად ბევრი შრომა მოუწევს.

მათი ყურებაც და პარტნიორობაც ერთი სიამოვნება იყო! უცხოელებიდან, ალბათ, მაინც ლაუდრუბს და იბრაჰიმოვიჩს გამოვეყოფდი! ისე, საქართველოში რომ მეუბნებოდნენ, თამაშის დროს ნუ ჯაჯღანებ, თორემ წახვალ უცხოურ კლუბში და ნახავ, ამის გამო თუ არ გამოგაგლონო, "აიასში" ჩემზე უარესი ჯაჯღანები დამხვედნენ (ივინის).

უკვე ამოწურული ჰქონდა შემტევი თამაშის ყველაწილი კრედიტი, შექმნილი ვითარების ერთგვარი მძევალი იყო; ახალი მწვრთნელი კი ამ მხრივ გაცილებით წინ არის.

გამოვიდა სერგეი კრემლიოვის ნიგნ "ლავრენტი ბერიკა - XX საუკუნის საუკეთესო მენეჯერი"-ს თარგმანის მეოთხე ტომი, რითაც დასრულდა ოთხტომიანი გამოცემა

უკვე გამოვიდა I, II, III და IV ტომები სერგეი კრემლიოვის წიგნისა "ბერიკა - XX საუკუნის საუკეთესო მენეჯერი" (რედაქტორი ალექსანდრე შენბელია). გამოცემა განხორციელდა სახალხო მოძრაობა "სამეგრელოს" მხარდაჭერით. წიგნების შექმნა შეიძლება ზუგდიდში, რუსთაველის ქ. №68-ში, სახალხო მოძრაობა "სამეგრელოს" ოფისში. ტელ. 599.209.624

სახალხო მოძრაობა "სამეგრელოს" ხელშეწყობით, ქართულ ენაზე, გამოვიდა დიდი რუსი პუბლიცისტის, საქართველოში მე-19 საუკუნის თვალსაჩინო საზოგადოებრივი მოღვაწის ვასილ ველისკოს წიგნი "კამპანია", რომელიც ადრე სრულად დაიბეჭდა ჩვენს გაზეთში.

ილორი
უფლის ხმა:
- გქონდეს უახლესი ავეჯითა და ტექნიკით გაწყობილი ავტომობილი ბინა ქალაქის ცენტრში, გქონდეს თანამედროვე დიზაინის აგარაკი ქალაქგარეთ, გქონდეს ყოველთვის შემოსავალი ორმოცდაათი ათასი ლარის ოდენობით, გყავდეს "როლს-როისის" მარკის ავტომანქანა, გემსახურებოდეს პირადი მძღოლი, პარიკმახერი, მზარეული, დამლაგებელი, ყოველ წელს ოჯახთან ერთად ისვენებდე ვეგვიპტის საზღვაო აგარაკებზე, ხამთარში კი - ბაკურიანში ან გუდაურში! ასეთი კომპლექსი დაეხმობა ბიძინა ივანიშვილს.

სახალხო მკურნალთა მოვამი ოფისი
კიდეზ მძლავრ ნაყოფიერი
ფარმაცეპიკის, რეპროდუქციის და მენეჯერის
სახლის ჯანმრთელობის სამსახური
ფორმული ბაზნიმის მიერ შექმნილი პრეპარატი არჩენს ავთვისებიან სიმსივნურ დაავადებებს, კუჭ-ნაწლავის გაუფალობას, კოლიტს, ფისტულას, პროსტატიტს, ბუასილს, ნერვის ანთეზას, ნეფროზს, ფსიქიკურად დაავადებულებს, ჰეპრანეს გაფანტული სკლეროზის და შიდსის, შველის ცერებრალურ დამბლას, ყურებიდან ჩირქდენას, ბოტულიზმს, ტუბერკულოზს, ცეროზს I და II სტადიებში, C-ჰეპატიტს, ნაღვლის ბუშტის დაავადებებს, ანთებით პროცესებს, სახსრების დაავადებებს, აფერებს იმუნიტეტს, და სხვა მრავალ დაავადებას.